

PROLÓG

HELENA SA CHÚLILA DO KLBKA, pritiskajúc si na hruď drobné teličko, ktoré sa len pred chvíľou prvý raz nadýchlo. Netíšila jeho zúfalý plač, ani sa nepokúšala uľaviť mu. Prehltala vlastné slzy, strach i bolesť. Hrôzu z toho, čo ju i jej syna čaká, čím budú musieť prejsť.

„Nemal si sa narodiť, nemal...“ šepkala do zavinovačky z hrubej vlny. Nič iné nemala, nič, iba prázdne náručie a mučivé spomienky.

Nechcela ani otvoriť oči a pozrieť sa na stvorenie, ktoré akýmsi zázrakom vynosila a porodila. Mala by sa pomodliť, poďakovať za dar, ktorý mal manželove oči, jeho vlasy, jeho krv...

Čím väčšmi si to uvedomovala, tým jej bolo ťažšie, gniavalo ju to sťa balvan. Priviedla na svet ďalšieho otroka – na svet, ktorý nepozná slová súcit, zmilovanie, láska... Vzala mu budúcnosť, vôľu, slobodu, vzala mu všetko, lebo ho čaká len beznádej, utrpenie a bolesť.

Dobre to vedela, lebo to sama prežívala.

To chúďa nemôže tušiť, že za priaznivých okolností by ho čakal celkom iný osud... Bolo by oslavovaným, rozmaznávaným dedičom, o ktorého by sa staral tucet slúžok, nikdy by netrpelo núdzou... Ešteže to nevie! A najskôr sa ani nikdy nedozvie.

„Svätá Mária, Matka Božia, pros za nás,“ šepkala, sotva pohybujúc vysušenými perami. „Nech mi ho nevytrhnú z náručia, nech...“ nedokončila a telom jej otriasli bezmocné vzlyky.

Dieťa konečne stíchlo a zaspalo, cítiac matkinu blízkosť

i jej teplo. Neuvedomovalo si, s akou hrôzou bojuje ani to, čo ich oboch čaká. Stačilo mu matkino vrúcne objatie, viac nepotrebovalo.

Helena si utrela z tváre slzy a líce pritisla k páchnucemu slamníku. Dúfala, že keď zavrie oči, už ich neotvorí a nočná mora sa skončí.

V nepokojnom spánku sa jej znova a znova vracali spomienky na ten príšerný deň, keď sa jej šťastie pomínulo, keď prestala byť barónkou a stala sa otrokyňou.

~ ~ ~

„PANI MOJA, OSMANI PRERAZILI spodnú bránu!“ vykrikla slúžka vyzerajúca z okna a zdesene sa chytila za srdce. Prudko sa otočila k Helene, ktorá pochodovala hore-dolu po dvorane a v ruke nervózne žmolila vreckovku s monogramom. Z nádvorí Hajnáčky k nim do paláca doliehali výkriky, rinčanie zbraní a hlahol poplašných zvonov prehlušovaný kvilivým trúbením nevercov.

Strach z toho, čo príde, bol takmer hmatateľný, vznášal sa okolo nich, objímal ich sťa náručie milenca.

„Ako dlho...?“ hlesla. Obe ženy mysleli na to isté. Ako dlho potrvá, kým nemilosrdní dobyvatelia prerazia aj druhú bránu, kým sa vovalia na nádvorie a pobijú vysilených obrancov, kým hrad padne a na veži namiesto forgáčovskej zástavy zaveje vlajka s krvavým polmesiacom.

„Čo s nami bude? Panebože, čo s nami bude?!“ horekovala slúžka a Helena sa konečne zastavila. Hodila vreckovku na stôl a hrdo zdvihla hlavu.

„Mlč už!“ okríkla dievčinu a sama pristúpila k oknu. Dívala sa do údolia, na stovky osmanských vojakov zúrivo útočiacich na hrad, na ktorom sa iba nedávno stala paňou. Hoci na Hajnáčke vyrástla ako dcéra kapitána Mikuláša Nádašdyho, postavenie hradnej panej získala až sobášom s hrdinom protiosmanských bojov Jurajom Forgáčom. Ve-

řila mu, verila dohode, ktorú uzavrel s jej otcom, verila, že ju bude milovať, že ju ochráni a ich manželstvo bude šťastné. V tej chvíli však netušila, či je to ešte vždy tak, či ich honosná svadba a krátky mesiac manželského spolunažívania boli pravda, alebo lož, ktorá mu mala dopomôcť k vlastnému sídlu. Nemala sa komu pošťažovať, otec zomrel ani nie týždeň po ich sobáši.

Dvere siene sa otvorili a dovnútra vošiel kapitán stráží. Z ramena, leďabolo obviazaného kusom plátna, mu crčala krv a bledá, vážna tvár neveštila nič dobré.

„Je mi ľúto, pani moja, ale hrad s najväčšou pravdepodobnosťou neudržíme,“ oslovil ju, no Helena neodpovedala. Dívala sa priamo naňho, na jeho postoj, na to, ako s každým úderom nepriateľského baranidla čoraz väčšmi vešia plecía. „Musíte sa pripraviť...“

„Na čo?“ ozvala sa Helena a cítila, ako jej srdce zvierá strach. Bola paňou Hajnáčky, ženou, ktorú títo muži niekoľko dní oddane chránili pred osmanskými dobyvateľmi. S hrdo zdvihnutou bradou a meravým pohľadom počúvala kapitána a snažila sa zachovať primerane svojmu postaveniu hradnej panej.

„Mrzí ma, pani moja, že ste nestihli odísť včas do bezpečia, keby sme mali viac času a početnejšiu posádku...“ dodal kapitán a Helena len mlčky prikývla. Ako by mohla priznať, že jej manžel na nich zabudol a nechal ich napospas nevercom? Že mu slepo verila a kvôli tomu odmietla svojim ľuďom oznámiť, že pomoc, ktorú žiadala od fiľakovského kastelána, nepríde? Ako to mala priznať sama sebe?

„Zostali sme sami...“ prehovorila napokon a kapitán potriasol hlavou. „Držte bránu, kým sa bude dať,“ prikázala rázne, ako to často vídala u otca, a pristúpila k nemu. Letmo pozrela na jeho zranenie, načiahla ruku a pevne mu zovrela dlaň. „Boh s nami všetkými, kapitán!“

Slúžka pri okne iba zaúpela, keď sa veliteľ stráži uklonil a úctivo pobožkal panej ruku.

„Bolo mi ctou, pani moja, slúžiť s vaším otcom a chrániť vás... Nech nám je Boh milostivý...“ Znovu sa uklonil a vyšiel z miestnosti.

Helena si sadla k prázdnemu stolu, ruky zovrela do pästí a oprela si o ne hlavu. Nevšímala si slúžkine potláčané vzlyky ani hluk zvonka. Myslela na svoj svadobný deň, na radosť a hrdosť, keď sa stala Forgáčovou ženou, keď ju pyšný ako páv ukazoval poddaným a druhom. Bola doňho šialene zaľúbená a myslela si, že aj on ju miluje... Doma sa zdržal iba zopár týždňov a potom odišiel za povinnosťami, do boja. Vôbec netušila, či je ešte manželka, alebo už vdova. V tej chvíli to stratilo význam.

Dvere sa opäť potichu otvorili a dnu vošli dve ženy, mladšia a staršia. Obe by Helena najradšej vyhodila, spôsobili jej dosť trápenia i starostí, no dnes boli na tom rovnako zle ako ona sama.

„Čo chcete?“ opýtala sa a nezdvihla k nim pohľad.

„Napriek všetkému, pani Helena, čo si o mne myslíte, vám chcem pomôcť...“ ozvala sa mladšia zo žien, Adela Lorántfiová, bývalá manželova milienka, o čom sa Helena náhodne dozvedela iba prednedávnom. Najprv tomu neverila, ani jej nenapadlo, že by Juraj nechal na hrade manželku s milenkou. Potom už len Adelu mlčky trpela a ignorovala, čakajúc na deň, keď sa na ňu opýta priamo manžela. Nestihla... a už ani nestihne.

„Neverte jej, pani moja!“ odhodlane vykrikla slúžka a postavila sa za chrbát svojej panej. „Neverte jej ani slovo, faloš jej hľadí z očí!“

Helena si unavene vzdychla a mávla rukou, aby rozhorčenú slúžku zastavila.

„Dost už nenávisť, Julia! A ty hovor, ak máš čo povedať,“ vyzvala Adelu a konečne jej pozrela do očí. Bola krásna

ako zlatovlasý anjel z obrazov. Helena sa ani nečudovala, že manžela tak očarovala. Predstavil jej ju ako svoju chovanicu, sirotu, za ktorú prevzal zodpovednosť. Prichýlil ju na hrade spolu s jej pestúnkou, ktorá jej vždy mlčky stála za chrbtom.

Zamilovaná žena ani trocha nepochybuje o slovách svojho pána. Helena prijala manželovu chovanicu s radosťou a vierou, že ich spojí priateľstvo.

Aká len bola naivná!

„Osmani čochvíľa dobyjú hrad,“ začala Adela a Helena si iba pohrdlivo odfrkla. „Všetkých nás čaká smrť alebo otroctvo, takisto ako obyvatel'ov Novohradu, Bujáka či Šomošky... Poznám to, Helena, moja rodina dopadla rovnako... Matku odvliekli a viac ju nikto nevidel, môjho otca a brata sľali rovno na nádvorí, mňa a moju sestru však tvoj manžel vykúpil a vďaka tomu som tu.“

„O čom to hovoríš?“ zasyčala Helena cez zuby. Adeline slová v nej konečne vzbudili záujem.

„Hovorím pravdu, pani Hajnáčky. Hovorím o tom, čo som na vlastnej koži prežila, o tom, prečo som si dobrovoľne líhala na lôžko, ktoré patrilo tebe. Môžeš ma súdiť, koľko chceš, a s tebou i celé osadenstvo hradu, no ja viem svoje. Ponúkam ti pomoc, lebo som si istá, že Juraj si ňa skutočne ctí. Ber – alebo nechaj tak.“

Helena sa hrdo vystrela. Krik vonku zosilnel, praskot druhej brány neúprosne pripomínal desivú skutočnosť. Napriek tomu ju Adeline slová zasiahli. Netušila, čo dievčina prežila, čím všetkým si prešla, pretože sa tým nikdy nechválila. Dokonca aj slúžka Julka zmĺkla a civela na sokyňu svojej panej ako uhranutá.

„Čo mi ponúkaš?“ spýtala sa Helena a pristúpila k pokojnej žene, ktorej akoby sa hroziace nebezpečenstvo vôbec netýkalo.

„Riešenie toho, čo sa chystá vonku, Helena. Nevercom

neunikneš, ak len, pravda, nechceš skočiť z veže...“ ozvala sa Adela mdlým hlasom a Helena iba zdesene vydýchla. „Musíš pochopiť jedno, Osman je krvilačný bojovník, ale aj dobrý obchodník, a krásne otrokyne sú na trhu veľmi vzácnym a vyhľadávaným tovarom, najmä ak majú modrú krv. A nie vždy sú obchodníci ochotní vrátiť ich za výkupné, radšej ich predajú do osmanských háremov, aby sa zavďačili veľmožom. Takto najskôr skončila aj moja matka a ľahko môžeš aj ty.“

„Povedali mi, že teba môj muž vykúpil. Je to pravda?“ opýtala sa Helena v snahe pochopiť, kam tým Adela mieri, čo jej vlastne chce navrhnúť. Ktovie, možno jej len chce nahnať ešte väčší strach.

Adela pokrčila plecami.

„Pomohla mi Darina, moja pestúnka,“ prezradila a z vrecka na šatách vytiahla medený flakónik. Uchlipla si z neho, tekutinu chvíľku omáľala v ústach, potom ju vyplula do bielej vreckovky, ktorá okamžite sčernela tak ako jej zuby, a keď si zložila z hlavy prísny čepiec, Helena konečne pochopila. Zlatá hriva, ktorou sa tak pýšila, bola preč. Zostali jej iba chumáče popolavých vlasov. Helena naprázdno prehltna.

„Výľuh z černíc, čučoriedok a popola zopár dní vydrží, dosť dlho na to, aby si neskončila ako drahý tovar, a vlasy... tie vždy dorastú,“ vysvetlila a podala Helene flakónik. „Vezmi si ho, keby si potrebovala viac, nič tak neznechutí neverca ako škrata s pokazenými zubami, dajú ti pokoj, a možno ti dovoľia odísť...“

„Prečo to robíš? Prečo mi pomáhaš?“ vytisla zo seba Helena a v rukách zovrela flakónik.

„Možno preto, že si ma na Hajnáčke strpela...“ odvetila Adela a otočila sa k Julke. „Pomôž svojej panej, vyzleč ju z tej honosnej róby a celú potri popolom, a nech ju nenájdu v sieni... Nech sa v žiadnom prípade neprizná, že je

Forgáčova manželka...“ Zvrtla sa na päte a bez ďalších slov vyšla z dvorany.

„Možno má pravdu...“ hlesla slúžka nervózne a zahryzla si do spodnej pery. „Možno by ste to mali skúsiť.“

Helena neodvetila, bojovala so strachom, hrdosťou i vlastným svedomím. Ako sa bude môcť pozrieť na seba do zrkadla, ako sama pred sebou ospravedlní, že zaprela, kým je... Svoju dušu zaťaží hriechom, z ktorého sa do smrti nevykúpi.

Brána na nádvorí povolila a zúfalý krik obrancov, bojujúcich do posledného dychu, do poslednej kvapky krvi, sa niesol až za hradné múry. Julia opäť pribehla k oknu, dívajúc sa na nerovný boj, na mŕtvolu, ktorými bolo čochvíľa posiate celé nádvorie, a vydesene zvrieskla.

„Pani moja, preboha vás prosím, robte niečo! Zachráňte seba aj dieťa!“

„Nemôžem...“ vydýchla Helena. Ruky sa jej triasli, chvela sa ako osika.

„Môžete! Urobíte to... zachránite sa... vy i to dieťa, čo nosíte pod srdcom! Urobte to kvôli nemu!“ zvolala Julia, pribehla k svojej panej a zdrapila ju za ruku. „Počujete? Čoskoro budú tu! Vylomia mreže, pobijú všetkých!“

Až vtedy sa Helena spamätala. Pripomienka tajomstva, čo skrývala pred svetom, dieťaťa, ktoré nosila pod srdcom, ju prinútila konať. Z puzdra vytiahla dýku, bez dlhého premýšľania si odsekla oba havranie vrkoče, čo jej siahali nižšie pásu, a hodila ich do ohňa.

„Prines mi svoje šaty, Julia, a tieto schovaj...“ prikázala a uchlipla si z flakónika. Výluh chutil ako blato, no splnil účel. Zuby jej sčerneli a vyzerali hrôzostrašne. Celkom ju zmenili, takisto ako krátke sivé vlasy, ktoré boli kedysi jej pýchou, no nič neľutovala. „A ty tiež... niečo so sebou urob!“

„Poďte, pani moja, rýchlo! Vezmem vás do kuchyne...“

Ak má Adela pravdu, ak je to naozaj tak, ako povedala, budete tam v bezpečí...“

Sotva si Helena v hradnej kuchyni začiernila telo, tvár i ruky, Hajnáčka padla. Osmani sa rozliezli po celom hrade, zhromaždili hŕstku preživších, každého dôkladne skontrolovali, zapísali, odovzdali priekupníkovi. Z hradnej pa-nej sa razom stala bezmenná otrokyňa.

DRAGOMIR SA NA ČELE svojich druhov predieral ulicami hlučného mesta, držiac koňa za uzdu. Ani mu len nenapadlo, aby vysadol do sedla: v dave mešťanov, obchodníkov, zlodejov i žobrákov, ktorých bolo všade ako maku, by sa nepohol z miesta. Zovšadiaľ sa ozývala hlasná vrava v rozličných jazykoch, omamné vône sa miešali s množstvom najrozličnejších pachov.

V Arade nažívalo vedľa seba niekoľko kultúr, ktorým už dobrých pár desaťročí vládol osmanský polmesiac. Slávne časy valašských kniežat a Huňadyovcov boli dávno preč, zostali po nich len mohutné mestské hradby, pevnosť chrániaca cestu na juh a čulý obchodný ruch – neverci tu spolu so židmi a kresťanmi vytvorili jedno z najväčších trhovísk v Uhorsku.

Našli by ste tu všetko, na čo si len spomeniete, od vzácných korenín, látok, šperkov, vyberaných jedál a ovocia až po ženy z celého známeho sveta, otrokov i nájomných žoldnierov.

Stačilo sa pristaviť pri stánku či zaklopať na tie správne dvere.

„Pozri sa, Dragomir... tá by stála za hriech!“ poklepal druha po pleci Fabricius a prstom ukázal na vyvýšené pódium, kde práve prebiehala licitácia. Stál tam zo tucet žien spútaných reťazami, od uhorských krások s bielou pleťou a plavými vlasmi po exotické čierne krásavice, ktorým na

tvári žiarili perleťové zuby, znak dobrého zdravia, a ktoré obchodník hrdó ukazoval dychtivým kupujúcim. Nik sa nad tým divadlom nepohoršoval. Zvykli si, lebo človek si zvykne na všetko. Morálka i Božie prikázania bohobojných kresťanov bledli pred mešcom plným zlatiek.

„Ktorá? Vari tá, čo vyzerá ako lata? Alebo tá, ktorú by si v noci ani nevidel?“ zasmial sa Dragomir a s ním všetci piati spoločníci.

„Si taký nadržaný, že by si tuším prehol aj starú Marfu,“ pridal sa Branko a dobrosrdečne drgol do priateľa, pripomínajúc mu krčmárku, ktorá mu nedávno naliala viac, než zniesol, a ochotne mu ustlala medzi svojimi objemnými prsami.

„Chodte do čerta, len som vám chcel ukázať tú s ohnivými vlasmi...“ odul sa Fabricius a Dragomir sa pobavene usmial.

„Však my vieme... ale zatiaľ v mešci nemáš ani groša,“ pripomenul mu, no na pódium sa radšej nepozrel. Mal iné starosti ako jeho druhovia. Aj kvôli nim sa vybral do Aradu, hoci najradšej by sa mu vyhol oblúkom.

Mal toho večného blúdenia po svete plné zuby, stratil odhodlanie i vieru, čo ho roky poháňala. Konečne mu svitlo, že dávno prekročil hranicu nádeje, že ho ženie iba zotrvačnosť a tiež dobrá pláca. Ale aj tomu už bol koniec.

Pridal do kroku, raziac si cestu davom, a keď sa mu konečne podarilo vymotať zo spleti tiel, hluku a pachov, uľavilo sa mu. Uličky starého mesta neboli také prepchaté, len tu a tam sa mihol nejaký povozník či mešťan. Neskoré popoludnie a horúce slnko zahnało väčšinu ľudí, čo nepredávali na trhovisku, do chládku domov a hostincov, ktoré nechýbali ani v jednej uličke, takisto ako remeselné dielne. Kresťania, židia i neverci, každý svojou troškou prispieval do tohto ľudského mraveniska, kde na jednom konci z minaretu spieval muezín a na druhom bili kresťanské zvoný.

Čím bližšie boli k Jákobovmu palácu, tým honosnejšie domy s veľkými dvormi a záhradami míňali. Zakrátko Dragomir zastal pred jedným z nich.

Vošli do brány, kde ich v okamihu zastavila bdela stráž.

„Som Dragomir Draškovič a idem za ctihodným Jákobom,“ povedal a spod zaprášenej tuniky vyťahol kríž z tepaného striebra s veľkým rubínom uprostred.

„Prosím, nasledujte ma, rytier, no vaši muži zostanú tu,“ stroho odvetil veliteľ, ktorého Dragomir ešte nevidel, ale neprikladal tomu dôležitost, veď Jákobove stráže sa striedali so železnou pravidelnosťou.

„Počkajte ma u Barnabáša,“ prikázal Dragomir a Fabricius vykřivil ústa.

„Ešte to by chýbalo, čo ak zdupkáš aj s naším žoldom?!“

Rytier si posmešne odfrkol, zatiaľ čo veliteľ stráži naňho vyvalil oči. Keby ich poznal, vedel by, že to bola iba ironická poznámka, ktorú netreba brať vážne. Družnejšiu a vernejšiu skupinu žoldnierov obchodník Jákob nikdy predtým nemal, ale to on nemohol tušiť.

„Potom mi môžeš vykrútiť krk!“ odvetil mu Dragomir so smiechom a Branko sa pridol. Naznačil prstom, že mu s radosťou podreže krk, čo veliteľa stráži celkom vyviedlo z rovnováhy. Na také doberanie nebol pripravený.

„Nespustite ich z očí!“ zavelil a uprel pohľad na škeriaceho sa rytiera. „Odovzdajte zbrane, hneď!“

Dragomir v okamihu zvažnel.

„Siahni mi na meč a budú ťa zoškrabávať z podlahy!“ výhražne mu zasyčal do tváre a za jeho chrbtom sa ozval hurónsky rehot jeho druhov.

Mladý veliteľ očervenel ako rak. „Bez zbrane, je to Jákobov rozkaz!“ vykřikol a ihneď sa chopil rukoväte svojho meča, no skôr než ho stihol čo i len povytiahnuť, držal mu rytier pod krkom dýku. Vzápätí sa strhla šarvátka a sotva si stráže uvedomili, čo sa deje, boli odzbrojené.

„Zľutuj sa nad tým holobriadkom, Drago, ešte z teba do-
stane zrádnika!“ zahulákal Fabricius, držiac v šachu dvoch
strážcov vytasenými mečmi, ktoré ako jediný nosil prekrí-
žené na chrbte.

Nezvyčajný krik pri bráne vylákal z domu muža v stred-
ných rokoch, trochu pri tele, vyobliekaného do honosného
brokátového kaftana osmanského obchodníka. Vyzeral po-
riadne nahnevaný.

„Dost!“ vykrikoval a niekoľko ráz mávol pestovanou ru-
kou. „Aspoň jeden jediný raz by si mohol prísť ako ostatní,
Dragomir, a nevyvolávať rozbroje! Robia si len svoju prá-
cu!“ Vrhol pohľad na stráže. „Hlupáci! Nie ste hodni ani
štvrtinu toho, čo vám platím!“ zvolal piskľavým hlasom
a opäť zamával rukami, až mu na nich zacengali všetky ob-
jemné prstene. „Premohlo vás päť chlapov, ste nanič!“

Vojaci sa zahanbene zviechali zo zeme, pozbierali si
zbrane a stiahli sa k bráne, zatiaľ čo Dragovi druhovia sa na
nich náramne zabávali, strúhali grimasy a posmešne šer-
movali mečmi.

„Nasleduj ma,“ zavelil eunuch Timur.

Dragomir tu bol už veľa ráz, no zakaždým, keď vošiel do
mramorového paláca, jeho nádhera a okázalý prepych mu
vyrazili dych. Pravda, spôsob, akým Jákob prišiel k svojmu
rozprávkovému bohatstvu, už taký obdivuhodný nebol.

„Prečo sa musíš vždy predvádzať, Drago?“ oslovil ho Ti-
mur. Hovorilo sa o ňom, že bol kedysi uhorským kresťa-
nom, ktorý sa ako otrok dostal na trh v Arade. Svoju vieru
i mužnosť vymenil za pohodlný život a čiastočnú slobodu.
Už roky viedol obchody i účty v Jákobovom paláci. Robil
to, čo sa od neho žiadalo, a svoj um i znalosti vedel výhod-
ne speňažiť. Dragomir bol ochotný odprisať, že si naho-
nobil viac zlata ako jeho zamestnávateľ. A že bol aj oveľa
lepšie informovaný.

„Lebo sa mi chce!“ vyhlásil rytier bezočivo a veľavravne

zovrel dlaňou rukoväť svojho meča. „Nech z toho mám niečo aj ja... a, popravde, za čo stojí rytier, ktorý si dá vziať meč?“

„Hlúpa výhovorka, robíš to úmyselne!“

„Možno...“

„Možno? Jákob má pravidlá, ktoré platia rovnako pre všetkých, aj pre teba! A navyše ťa za tvoje služby kráľovskyy odmeňuje!“

„Napriek tomu ma to prestáva baviť!“ odsekol Drago a chytil Timura za plece. „Mám toho dosť!“

„Máli sa ti? Podľa mojich záznamov si prišiel k peknému majetku! Mnohí by boli spokojní aj s polovicou toho, čo si zarobil ty! A ešte by boli na rozdiel od teba úctiví!“ pripomenul mu Timur a opäť zacengal prsteňmi.

„Ty vieš, prečo som to robil! Žiadne mince sveta by mi za to nestáli! A priznaj, že si nemal lepšieho!“ okríkol eunucha Dragomir a jeho dobrá nálada sa odrazu vytratila.

Timur prudko zastal a pozrel rytierovi rovno do očí.

„Zmier sa s tým, Drago... Frozina je preč, niet jej! Je koniec! Zbytočne to zakaždým vyťahuješ!“

„Možno si neurobil dosť...“ namietol Dragomir a Timur nesúhlasne pokrútil hlavou.

„Urobil som pre teba viac než pre kohokoľvek na svete, moji ľudia prešli všetky tržnice od Budína cez Trogir až po Izmir, navštívili všetkých priekupníkov. Celé roky o nej nikto nič nepočul, nikto neponúkal ženu, ktorú si mi opísal. Ak sa doteraz nenašla, musí byť mŕtva! Pre teba i pre svet. Je to už vyše desať rokov...“ povedal vážne Timur a prstom d'obol rytiera do hrude.

„Mysli na to, prečo si tu a prečo si vstúpil do Jákobových služieb. Keď si prvý raz zaklopal na jeho dvere, chcel si iba nájsť svoju nevestu, potom si prahol po pomste, no napokon si zistil, že vykúpenie zo zajatia celkom slušne vynáša, dokonca viac než dražby na námestiach a v domoch prie-

kupníkov, a bohaté uhorské šľachtické rodiny sú ochotné ponúknuť viac, než je skutočná hodnota zajatcov. Tak sa už prestaň ľutovať, sústreď sa na svoju prácu a nerob problémy,“ dodal prísne.

Na mužička, ktorého mohol rytier ako Drago ľahko zraziť k zemi jediným úderom, sa Timur správal nadmieru sebedovome. Nečudo, veď platil zlatom. V skutočnosti všetky obchody organizoval židovský obchodník Jákob spolu s kresťanskými hodnosťarmi, ktorí pod pláštikom milosrdenstva ponúkali pomoc rodinám unesených. Zajatec či otrok zo šľachtického rodu mal takú hodnotu, akú zaňho boli ochotní zaplatiť jeho blízki. Ak to bol zúbožený, nemajetný chudák, mohol sa vykúpiť sám – milodarmi získanými žobraním na námestiach či pri kostoloch –, pravda, len ak ho nechcel žiaden obchodník.

„Ty vieš, že sa s tým nedokážem zmieriť, a budem to opakovať donekonečna, no je čas skončiť! Moji muži si odkrútili desaťročnú službu, už sa chcú konečne vrátiť domov, k svojim rodinám, ženám a na majetky svojich otcov,“ povedal rytier a chcel ešte niečo dodať, no Timur mu skočil do reči.

„Dnes, o týždeň či o pár mesiacov, jedného dňa určite, no dovedty si budú naďalej plniť povinnosti, ku ktorým si sa aj v ich mene zaviazal.“

„Hovoríš to, akoby si sa nepamätal, že ty si dohodu nedodrжал!“ pripomenul mu opäť Drago.

„Nie preto, že by som nechcel!“ zvolal podráždene Timur a uprel na Draga skúmavý pohľad. „Priznaj si, už dávno nejde iba o to... Tvoji muži sa možno chcú vrátiť, no ty, priateľu, nie... Inak by si to už dávno urobil – alebo sa mýlim?!“

Drago pokrčil plecami a posmešne vykrivil ústa. „Ten oheň už dávno vyhasol, Timur, už ho nerozdúcha cvengot zlatých mincí!“